

Az Európai Unió
Tanácsa

Brüsszel, 2016. június 13.
(OR. en)

9194/16

ECOFIN 446
UEM 193
SOC 310
EMPL 206
COMPET 280
ENV 325
EDUC 180
RECH 172
ENER 188
JAI 434

FELJEGYZÉS

Küldi:	a Tanács Főtitkársága
Címzett:	az Állandó Képviselők Bizottsága/a Tanács
Biz. dok. sz.:	9121/16 ECOFIN 413 UEM 163 SOC 277 EMPL 173 COMPET 250 ENV 294 EDUC 150 RECH 142 ENER 155 JAI 400 - COM(2016) 324 final
Tárgy:	Ajánlás – A TANÁCS AJÁNLÁSA a Cseh Köztársaság 2016. évi nemzeti reformprogramjáról, amelyben véleményezi a Cseh Köztársaság 2016. évi konvergenciaprogramját

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak a COM(2016) 324 final bizottsági javaslaton alapuló fenti tanácsi ajánlástervezet több tanácsi bizottság által módosított és elfogadott szövegét.

A TANÁCS AJÁNLÁSA

(...)

a Cseh Köztársaság 2016. évi nemzeti reformprogramjáról, amelyben véleményezi a Cseh Köztársaság 2016. évi konvergenciaprogramját

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 121. cikke (2) bekezdésére és 148. cikke (4) bekezdésére,

tekintettel a költségvetési egyenleg felügyeletének megerősítéséről és a gazdaságpolitikák felügyeletéről és összehangolásáról szóló, 1997. július 7-i 1466/97/EK tanácsi rendeletre¹ és különösen annak 9. cikke (2) bekezdésére,

tekintettel az Európai Bizottság ajánlására,

tekintettel az Európai Parlament állásfoglalásaira,

tekintettel az Európai Tanács következtetéseire,

tekintettel a Foglalkoztatási Bizottság véleményére,

tekintettel a Gazdasági és Pénzügyi Bizottság véleményére,

tekintettel a szociális védelemmel foglalkozó bizottság véleményére,

tekintettel a Gazdaságpolitikai Bizottság véleményére,

¹ HL L 209., 1997.8.2., 1. o.

mivel:

- (1) A Bizottság 2015. november 26-án elfogadta az éves növekedési jelentést, és ezzel elindult a gazdaságpolitikai koordináció 2016. évi európai szemesztere. Az Európai Tanács a 2016. március 17–18-i ülésén jóváhagyta az éves növekedési jelentés prioritásait. 2015. november 26-án a Bizottság az 1176/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet² alapján elfogadta a riasztási mechanizmus keretében készült jelentést, amelyben a Cseh Köztársaságot nem sorolta azon tagállamok közé, amelyek vonatkozásában részletes vizsgálatra kerül sor.
- (2) A Cseh Köztársaságra vonatkozó 2016. évi országjelentést 2016. február 26-án tették közzé. Az országjelentésben értékelték a Tanács által 2015. július 14-én elfogadott országspecifikus ajánlások, valamint az Európa 2020 stratégia nemzeti szintre lebontott célkitűzései kapcsán a Cseh Köztársaság által elért eredményeket.
- (3) A Cseh Köztársaság 2016. május 11-én benyújtotta 2016. évi konvergenciaprogramját, május 12-én pedig a 2016. évi nemzeti reformprogramját. A kettő közötti kapcsolódási pontok figyelembevétele érdekében a két program értékelésére egyidejűleg került sor.

² Az Európai Parlament és a Tanács 2011. november 16-i 1176/2011/EU rendelete a makrogazdasági egyensúlyhiányok megelőzéséről és kiigazításáról (HL L 306., 2011.11.23., 25. o.).

- (4) A 2014–2020-as időszakra vonatkozó európai strukturális és beruházási alapok programozását a vonatkozó országspecifikus ajánlások figyelembevételével alakították ki. Az 1303/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet³ 23. cikke szerint, amennyiben az a vonatkozó tanácsi ajánlások végrehajtásának elősegítése érdekében szükséges, a Bizottság kérheti egy tagállamtól partnerségi megállapodása és releváns programjai felülvizsgálatát és azokhoz módosítások javaslatát. A Bizottság az európai strukturális és beruházási alapok eredményességét és a gondos gazdasági irányítást összekapcsoló intézkedések alkalmazására vonatkozó iránymutatásokban további részletekkel szolgált arról, hogyan alkalmazná ezt a rendelkezést.
- (5) A Cseh Köztársaság jelenleg a Stabilitási és Növekedési Paktum prevenciós ágához tartozik. 2016. évi konvergenciaprogramjában a kormány azt vetíti előre, hogy az államháztartás egyenlege 2016-ban enyhén romlik, a GDP -0,6 %-ára, 2017-től pedig általánosságban a GDP -0,5 %-án stabilizálódik. A tervek szerint a programidőszak során folyamatosan sikerül majd elérni a középtávú költségvetési célt, vagyis a GDP 1 %-ának megfelelő strukturális hiányt. A konvergenciaprogram értelmében a GDP-arányos államadósság 2016-ban várhatóan 41,1 %-on marad, és 2019-re a GDP 39,3 %-ra csökken. A költségvetési előrejelzéseket alátámasztó makrogazdasági forgatókönyv megalapozott. Ugyanakkor a 2017-től tervezett hiánycélok eléréséhez szükséges intézkedések nem kellőképpen meghatározottak. A Bizottság 2016. tavaszi előrejelzése alapján a strukturális egyenleg 2016-ban a GDP -0,7 %-át, 2017-ben pedig a GDP -0,9 %-át teszi majd ki, vagyis a középtávú költségvetési cél felett lesz. A jövőbeli esetleges eltérések értékelése azon követelmény fényében történne, hogy a strukturális egyenleget a középtávú költségvetési célnak megfelelő szinten kell tartani. A konvergenciaprogram értékelése alapján és a Bizottság 2016. tavaszi előrejelzésének figyelembevételével a Tanács véleménye szerint a Cseh Köztársaság várhatóan meg fog felelni a Stabilitási és Növekedési Paktum rendelkezéseinek.

³ Az Európai Parlament és a Tanács 2013. december 17-i 1303/2013/EU rendelete az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alapra, a Kohéziós Alapra, az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapra és az Európai Tengerügyi és Halászati Alapra vonatkozó közös rendelkezések megállapításáról, az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alapra és a Kohéziós Alapra és az Európai Tengerügyi és Halászati Alapra vonatkozó általános rendelkezések megállapításáról és az 1083/2006/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 347., 2013.12.20., 320. o.).

- (6) Hosszú távon a költségvetés fenntarthatóságával kapcsolatban közepes kockázatok állnak fenn a Cseh Köztársaság esetében. Ezek elsősorban az életkorral kapcsolatos – főleg az egészségügy, de a nyugdíjak terén is felmerülő – közkiadások becsült hatásaiból származnak. A nyugdíjrendszer módosítását célzó, a közelmúltban elfogadott vagy tervezett intézkedések végrehajtásuk esetén hosszú távon káros hatással lennének az államháztartásra. Először is, a kormány 2016 februárjában elfogadott egy olyan jogszabályt, amely felhatalmazta a nyugdíjindexálási mechanizmus rugalmasabb kiigazítására. Másodszor, jelenleg folyamatban van azon javaslatok tárgyalása, amelyek 65 évben szabnák meg a törvényi nyugdíjkorhatár felső határát, és létrehoznák a nyugdíjkorhatár rendszeres felülvizsgálatának rendszerét. Jelenleg nincsenek tervek az alacsony kötelező nyugdíjkorhatár emelésére. Az egészségügy tekintetében a hosszú távú kiadások tervezett emelése szintén aggodalomra ad okot. A Cseh Köztársaság kihívásokkal néz szembe egészségügyi rendszere irányításának és költséghatékonyságának javítása tekintetében, noha jelenleg több intézkedés is a végrehajtás különféle fázisaiban tart. A mutatók szerint jelentős a javak és szolgáltatások fogyasztása, és viszonylag magas a kórházi alapú ellátások igénybevétele, amelyek drágábbak a járóbeteg-ellátásnál. Úgy tűnik, hogy nem használják fel hatásosan a rendelkezésre álló egészségügyi adatokat a kórházi kapacitások tervezéséhez és ésszerűsítéséhez. Jelenleg folyik a kórházi ellátásokkal kapcsolatos visszatérítési rendszer felülvizsgálata, amelyre olyan problémák miatt van szükség, mint például az, hogy a referenciáráták számításához kis számú kórházat vesznek csak figyelembe. Még nem vizsgálták meg kellően a járóbeteg-ellátás koordinációjának erősítésével, a háziorvosok kapuőri szerepének javításával és a járóbeteg-szolgáltatások szükségtelen igénybevételének korlátozásával kapcsolatos lehetőségeket.
- (7) A Cseh Köztársaság költségvetési kerete a leggyengébbek közé tartozik az Unióban. Az e terület fő hiányosságait kezelni hivatott reformcsomagot 2015 februárjában fogadta el a kormány, ám az még mindig a parlament megerősítésére vár. A csomag célja a 2011/85/EU tanácsi irányelv⁴ átültetése a nemzeti jogba. A javasolt reform megerősítené a kiadási összehatárokat és azokat közvetlenül a középtávú költségvetési célokhoz kapcsolná. A reform értelmében a kormánynak olyan költségvetést kellene elfogadnia, amely szavatolja az államháztartás hosszú távú fenntarthatóságát, és létrejönne egy független költségvetési tanács, amelynek feladatai az államháztartás felügyelete és az átláthatóság növelése lennének.

⁴ A Tanács 2011. november 8-i 2011/85/EU irányelve a tagállamok költségvetési keretrendszerére vonatkozó követelményekről (HL L 306., 2011.11.23., 41. o.).

- (8) A Cseh Köztársaságban a beruházások egy főre vetített szintje továbbra is az uniós átlag alatt marad, és a beruházások erősen a fővárosi régióban koncentrálódnak. A vállalkozási környezet hatékonyságát továbbra is rontják az adminisztratív és szabályozási akadályok, amelyek egyben a beruházásokat is gátolják. A közlekedési és energiaprojektek végrehajtásában konkrét elmaradások mutatkoznak. Továbbá az uniós alapok felhasználása a 2007–2013-as programozási időszakban lassú volt, különösen az összetett eljárások, az irányítási és kontrollrendszerek hiányosságai, a közbeszerzési eljárások nem kielégítő hatékonysága és a projektek végrehajtásában részt vevő szervezetek gyenge igazgatási kapacitásai miatt. A közlekedési infrastruktúra terén a beruházások adminisztratív akadályai közé tartoznak a földhasználati engedélyek hosszadalmas kiadási eljárásai és a versenyhivatalnál kezdeményezett panaszeljárások okozta késedelmek. Az energiahatékonyság terén az energiaintenzitás csökkentését célzó közprogramok szétapróztak és kevésbé költséghatékonyak voltak. Egyes jelek arra mutatnak, hogy az energia-megtakarítás nem növekszik a nemzeti energiahatékonysági cselekvési terv szerint. A szolgáltatások terén bizonyos adatok azt támasztják alá, hogy a szabályozás túlzottan korlátozó jellegű. Különösen ez a helyzet egyes szakmai szolgáltató ágazatokban, amelyekben a belépés és a működés akadályai nagyobbak tűnnek az uniós átlagnál. A minőségi online közszolgáltatások használatának alacsony szintje szintén akadályozza a vállalkozási környezetet, és tükrözi a kínálat hiányosságait. Az e-kormányzati szolgáltatások nem használják ki teljes körűen a technikai lehetőségeket a felhasználói élmény fokozása érdekében, és fejlettségi szintjük a legalacsonyabbak közé tartozik az Unióban. A rendelkezésre álló bizonyítékok alapján a Cseh Köztársaságban viszonylag gyakori az adókijátszás. E probléma megoldása kiemelt jelentőséggel szerepel a szakpolitikai napirenden, különösen a héa tekintetében. Másrészt nincs olyan tervezett intézkedés, amely az adófizetéshez kapcsolódó viszonylagosan magas költségek csökkentésére vagy az adórendszer egyszerűsítésére irányulna. Korlátozottak az adóhatóságok által kínált előre-kitöltési szolgáltatások. Az adófizetők csak kevésbé használják az elektronikus adóbevallási rendszert, noha a héa terén történt némi előrelépés. Továbbá a legfrissebb nemzetközi jelentések szerint viszonylag magasak az adóbehajtás költségei. A munkaadók társadalombiztosítási járulékainak magas szintje hozzájárul a munkához kapcsolódó közterhek általában magas mértékéhez, és kevés a más területekre irányuló diverzifikáció, mint például az ingatlanadók.

- (9) Több mutató jelentős gyengeségeket jelez a közigazgatásban. Történt némi előrelépés a 2015-ös korrupcióellenes tervben szereplő jogalkotási és nem jogalkotási intézkedések elfogadása terén. A parlament 2015 novemberében elfogadta a szerződések nyilvántartásáról szóló törvényt. Ennek mielőbbi végrehajtása és továbbfejlesztése javítaná a közbeszerzések átláthatóságát és költséghatékonyságát. Ugyanakkor egyes kulcsfontosságú korrupcióellenes törvények, mint az összeférhetetlenségről szóló törvény módosítása és a politikai pártok finanszírozásáról szóló új törvény még mindig nem készült el. Több elfogadott intézkedés hatása korlátozott, és nehéz őket végrehajtani, miközben több tervezett intézkedést újra és újra elhalasztanak a következő cselekvési tervig. Annak ellenére, hogy a Cseh Köztársaság tett bizonyos erőfeszítéseket a hiányosságok orvoslására, még további előrelépésre van szükség a közbeszerzési rendszer teljesítményének a verseny, és ezáltal a gazdaságilag legelőnyösebb ajánlatok kiválasztása tekintetében való javítása terén. Ez részben a közbeszerzéssel foglalkozók képzésében rejlő hiányosságok, részben pedig annak a következménye, hogy a szerződések odaítélése során nem fektetnek kellő hangsúlyt a minőségi követelményekre. A közszektor nagymértékben támaszkodik a versenyt mellőző, az ajánlattevőket csak korlátozottan vonzani képes eljárásokra, és ritkán használják az összetett beszerzést. Mindazonáltal a korszerűsített közbeszerzési eljárásokról szóló, újonnan átültetett közbeszerzési irányelvek végrehajtása várhatóan lehetőséget kínál majd arra, hogy a közbeszerzési politika terén stratégiai és bizonyítékokon alapuló megközelítést vezessenek be a professzionalizáció, a közbeszerzések összesítése, a minőségi követelményekre helyezett fokozott hangsúly és a közbeszerzésekkel foglalkozók integritása tekintetében.
- (10) Az elmúlt években jelentősen nőttek a K+F beruházások, ám az eredmények továbbra is gyengék, és kérdéses a K+F infrastruktúra fenntarthatósága. A cseh kutatási rendszerben jelenleg folyamatban van régóta esedékes, jelentős irányítási reformok végrehajtása, különösen az értékelés és a finanszírozás terén. A jelenlegi finanszírozási mechanizmus széttöredezett, nem elégséges a koordináció az érintett testületek között és nem egyértelmű a felelősségi területek és prioritások elhatárolása. Folyamatban van egy átfogó, a finanszírozással összekapcsolt K+F értékelési keret kialakítása, ám a haladás lassú. Csak mérsékelt erőfeszítések történtek a tudományos és az üzleti élet képviselői közötti kapcsolatok megerősítésére. E kapcsolatokat gyengíti, hogy az állami kutatóintézetekre vonatkozó értékelési keret nem veszi figyelembe a vállalatokkal való együttműködés mértékét.

- (11) A parlament 2016 januárjában elfogadta a felsőoktatási reformot. Továbbra is kihívást jelent a tanári szakma vonzónak tétele, ennek egyik oka a viszonylag alacsony fizetés, miközben a tanári kar öregszik. A szakma vonzerejének növelése érdekében folyamatban van egy új pedagógus-életpályamodell kidolgozása a tanárok és a pedagógiai személyzet számára, ám ennek bevezetését elhalasztották. Az oktatási eredmények általánosságban jók, ám erősen befolyásolja őket a tanulók társadalmi-gazdasági háttere. A hátrányos helyzetű csoportok, különösen a roma közösség gyenge oktatási eredményei egyértelműen aggodalomra adnak okot. A becslések szerint a roma gyerekek körében nagyon magas a korai iskolaelhagyók aránya. Sok roma gyermek a többségi iskolákon kívül részesül oktatásban, és ennek következtében alacsonyabb tanulási normákkal szembesül, mint a népesség többi részéhez tartozó gyermekek. Nem elégségesek azok a képzési lehetőségek, amelyek segítséget nyújthatnának a tanároknak a kérdés kezeléséhez, és a tanárok kis része vesz csak részt egyes csoportok tanításához és inkluzív oktatáshoz kapcsolódó szakmai fejlődési tevékenységekben. Sok, az inkluzív oktatást célzó jogalkotási és igazgatási intézkedést fogadtak el, vagy kezdődött meg végrehajtásuk. A tervek szerint ezek hozzá fognak járulni a roma és nem roma gyermekek iskolázottsága és iskolai teljesítménye terén mutatkozó eltérések csökkentéséhez. A parlament 2016 márciusában elfogadta az oktatási törvény módosításait, kiterjesztve a kötelező oktatást az iskola előtti nevelés utolsó évére és biztosítva, hogy a fiatalabb gyerekek jogosultak legyenek óvodai férőhelyre. Mindazonáltal az oktatási rendszerben fennálló egyenlőtlenségek akadályozzák a humán tőke minőségének javítását és korlátozzák az élet későbbi szakaszában a munkaerő-piacon elérhető eredményeket.
- (12) A Cseh Köztársaságban a munkaerő-piaci helyzet javult, de a foglalkoztatási ráta további növekedése az alulreprezentált csoportok fokozottabb részvételétől fog függeni. Ide tartoznak a kisgyermekes nők, az alacsony szakképzettségű munkavállalók és a roma közösség tagjai. Az állami foglalkoztatási szolgálat bevonási kapacitásai – megfelelő és jól irányzott aktív munkaerő-piaci intézkedésekkel kiegészülve – hozzájárulnának a kiszolgáltatott helyzetben lévő csoportok részvételének növeléséhez. A kisgyermekes nők munkaerő-piaci részvételét hátráltatja – különösen a legfeljebb három éves gyermekek esetében – a megfizethető és jó minőségű gyermekgondozási szolgáltatások hiánya, valamint a rugalmas munkafeltételek korlátozott használata. Az elmúlt években történt néhány intézkedés e hiányosság orvoslása érdekében, de további jelentős erőfeszítésekre lenne szükség.

- (13) Az európai szemeszter keretében a Bizottság elvégezte a Cseh Köztársaság gazdaságpolitikájának átfogó elemzését, és azt közzétette a 2016. évi országi jelentésben. A Bizottság értékelte továbbá a konvergenciaprogramot és a nemzeti reformprogramot, valamint az előző években a Cseh Köztársaságnak címzett ajánlások végrehajtása érdekében hozott intézkedéseket. Mivel az Európai Unió átfogó gazdasági kormányzásának erősítése érdekében a jövőbeli nemzeti döntések során az uniós szempontokra is tekintettel kell lenni, a Bizottság nemcsak azt vette figyelembe, hogy az intézkedések milyen jelentőséggel bírnak a fenntartható nemzeti költségvetési és társadalmi-gazdasági politika szempontjából, hanem azt is, hogy megfelelnek-e az uniós szabályoknak és iránymutatásoknak. Az európai szemeszter keretében tett ajánlásokat az alábbi 1–3. ajánlás tükrözi.
- (14) Ezen értékelés fényében a Tanács megvizsgálta a konvergenciaprogramot, és azt a véleményt⁵ fogalmazta meg, hogy a Cseh Köztársaság várhatóan meg fog felelni a Stabilitási és Növekedési Paktum rendelkezéseinek.

⁵ Az 1466/97/EK rendelet 5. cikkének (2) bekezdése szerint.

AJÁNLJA, hogy a Cseh Köztársaság 2016–2017-ben tegyen lépéseket a következők érdekében:

1. Tegyen intézkedéseket az államháztartás hosszú távú fenntarthatóságának biztosítása érdekében, tekintettel az egészségügy területén várható jövőbeli kockázatokra. Fogadjon el jogszabályokat a költségvetési keretrendszer megerősítése érdekében.
2. Csökkentse a beruházások szabályozási és adminisztratív akadályait, különösen a közlekedési és energiaágazatban, és növelje az e-kormányzati szolgáltatások elérhetőségét. Fogadja el a még hiányzó korrupcióellenes reformokat, és javítsa a közbeszerzési gyakorlatokat.
3. Erősítse meg a K+F-rendszer irányítását, és segítse a tudományos és az üzleti élet képviselői közötti kapcsolatokat. Növelje a tanári szakma vonzerejét, és tegyen intézkedéseket a hátrányos helyzetű gyermekek, ideértve a romák többségi iskolákba és iskolai előtti nevelési intézményekbe való befogadása érdekében. Bontsa le az alulreprezentált csoportok, különösen a nők nagyobb munkaerő-piaci részvétele előtt álló akadályokat.

Kelt Brüsszelben, -án/-én.

*a Tanács részéről
elnök*
